

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้ฟรีชีด-โพรชีด โมเดล

ผู้เขียน

นางสาวสุภาภรณ์ ปวนสุรินทร์

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	เลิศมัลลิกาพร	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ จิตดาภรณ์	จิตรีเชื้อ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การสูบบุหรี่ตั้งแต่วัยรุ่นสามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพของผู้สูบเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงควรมีการป้องกันการสูบบุหรี่ที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้ฟรีชีด-โพรชีด โมเดล และศึกษาผลของโปรแกรมต่อความรู้และทักษะการปฏิเสธการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวม 16 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโปรแกรมคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 24 คนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ระยะเวลาดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ และแบบวัดทักษะการปฏิเสธ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบค่าที่เป็นอิสระต่อกัน

โปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นถูกพัฒนาขึ้นตามแนวคิดฟรีชีด-โพรชีด โมเดล การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ประเมินและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และระยะที่ 2 การปฏิบัติและการประเมินผล โดยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 กิจกรรมคือ 1) การจัดอบรมเรื่องป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) การจัดตั้งชมรมเพื่อรณรงค์ป้องกัน

การสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3) การจัดบอร์ดให้ความรู้ในห้องเรียน 4) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูบบุหรี่ภายในบริเวณโรงเรียน 5) การจัดตั้งมุมสนับสนุนวิชาการ ความรู้และทักษะปฏิเสธการสูบบุหรี่ และ 6) การจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางเสียงตามสายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังดำเนิน โปรแกรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนทักษะปฏิเสธเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังดำเนิน โปรแกรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ ฟริซิด-โพรซิด โมเดล นั้น สามารถเพิ่มความรู้อะและทักษะปฏิเสธการสูบบุหรี่ ดังนั้นควรมีการนำโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ไปประยุกต์ใช้กับวัยรุ่นในโรงเรียนและชุมชนต่อไป

Thesis Title Development of a Smoking Prevention Program Among Secondary School Students Using PRECEDE-PROCEED Model

Author Miss Supaporn Puansurin

Degree Master of Nursing Science (Community Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Sumalee Lirtmunlikaporn Advisor

Associate Professor Jittaporn Chitreecheur Co-advisor

ABSTRACT

Smoking at an early age can increase the risks of numerous health problems to smokers. Therefore, it is necessary to have appropriate smoking prevention for adolescents. The purposes of this research were to develop a program for smoking prevention among secondary school students using PRECEDE-PROCEED model and to determine the effects of this program toward students' smoking knowledge and refusal skills for smoking. The samples were divided into two groups. The first group was a group of program developers consisting of a school director, teachers, parents, community leaders, health center officers, and secondary school students, altogether 16 people. The second group was a group of program attendants including 24 secondary school students from a secondary school in Chiang Rai province. The research was conducted between November, 2010 and February, 2011. The research instruments were the smoking knowledge test and the refusal skills test. Data were analyzed using descriptive statistics and paired t-test.

The researcher developed the program for smoking prevention among secondary school students based on a PRECEDE-PROCEED model. It was composed of two phases as follows: The first phase consisted of problem assessment and analysis about smoking behavior among secondary school students and the second phase included implementation and evaluation.

The developed program was composed of six activity plans including 1) smoking prevention training among secondary school students, 2) a club setting for smoking prevention campaign among secondary school students, 3) setting up knowledge boards in classrooms, 4) campaign and public relations by providing knowledge about smoking prevention in school areas, 5) setting up an academic support corner about smoking knowledge and refusal skills, and 6) radio broadcasting about smoking prevention in school.

The results of this research revealed that the smoking knowledge scores between before and after attending the program were significantly different at the level of .05 and smoking refusal skills between before and after attending the program were significantly different at the level of .001.

The results show that the developed program for smoking prevention among secondary school students using the PRECEDE-PROCEED model could increase smoking knowledge and refusal skills among students. Therefore, the smoking prevention program should be applied to adolescents in the school and community settings.